

ความตกลงการค้าเสรีระหว่างสหรัฐฯ กับมาเลเซีย

ภูมิหลัง

สหรัฐฯ กับมาเลเซียได้มีการหยิบยกเรื่องการเจรจา FTA ขึ้นมาหารือในระหว่างการประชุมจัดทำความตกลงด้านการค้าและการลงทุน (Trade and Investment Framework: TIFA) และเมื่อวันที่ 10 ตุลาคม 2548 รัฐบาลสหรัฐฯ กับมาเลเซียได้มีการเจรจาฉบับที่ 3 ภายใต้ความตกลง TIFA ที่กรุงกัวลาลัมเปอร์ ซึ่งในการเจรจา ทั้งสองฝ่ายได้หารือกันในเรื่องการเปิดตลาดสาขาสินค้าเกษตร บริการด้านการเงิน และสินค้าเกษตร รวมถึงการปรับปรุงการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา การเพิ่มประสิทธิภาพพิธีการศุลกากร และข้อกังวลด้านการลงทุน นอกจากนี้ ยังมีการเจรจาเรื่องการจัดทำโครงการ Trade Capacity Building ด้านศุลกากร ทรัพย์สินทางปัญญา และสุขอนามัย เพื่อเป็นการเสริมสร้างความสัมพันธ์ทางการค้า

ต่อมา เมื่อวันที่ 30 มกราคม 2549 นาย Pete Sessions (พรรค Republican รัฐ Texas) และนาย Gregory Meeks (พรรค Democrat รัฐ New York) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสหรัฐฯ และสมาชิก Malaysia Trade, Security, and Economic Cooperation Caucus ได้มีจดหมายเวียนถึงสมาชิกรัฐสภาสหรัฐฯ สนับสนุนความประสงค์ของสหรัฐฯ ที่จะจัดทำความตกลง FTA กับมาเลเซีย โดยเหตุผลสำคัญของการสนับสนุน ได้แก่ มาเลเซียเป็นประเทศคู่ค้าของสหรัฐฯ ที่ใหญ่ที่สุดเป็นอันดับ 10 ของโลก ซึ่งมีมูลค่าการค้าประมาณ 4 หมื่นล้านเหรียญสหรัฐฯ ต่อปี นอกจากนี้ บริษัทของสหรัฐฯ ในมาเลเซียยังมีบทบาทสำคัญในภาคอุตสาหกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศ (information technology) ซึ่ง FTA ดังกล่าวจะสร้างโอกาสให้สหรัฐฯ ในขยายการให้บริการข้ามภาคเศรษฐกิจที่นอกเหนือจากสินค้าเกษตร การบริการด้านการเงิน และรถยนต์ นอกจากนี้ นาย Sessions และนาย Meek ยังได้กล่าวว่า สหรัฐฯ ควรก้าวให้ทันประเทศคู่แข่งที่กำลังจัดทำความตกลง FTA กับมาเลเซีย เช่น จีน อินเดีย และสหภาพยุโรป ซึ่งการจัดทำความตกลง FTA กับมาเลเซียได้รับการสนับสนุนจาก US Chamber of Commerce และ National Association of Manufacturers (NAM) ในขณะเดียวกัน FTA ดังกล่าวยังมีความสำคัญทางด้านภูมิศาสตร์การเมือง ซึ่งจะช่วยเพิ่มความสัมพันธ์ที่มั่นคงและแข็งแกร่งยิ่งขึ้นให้กับสหรัฐฯ ระหว่างกลุ่มประเทศที่เป็น Muslim Democrat ในภูมิภาคดังกล่าว โดยเฉพาะในการเสริมสร้างบทบาทของมาเลเซียในด้านการต่อต้านผู้ก่อการร้าย และด้านความร่วมมือทางทหารกับสหรัฐฯ

สถานะล่าสุด

เมื่อวันที่ 8 มีนาคม 2549 นาย Rob Portman ผู้แทนการค้าสหรัฐฯ (USTR) ร่วมด้วยนาย Rafidah Aziz รัฐมนตรีด้านการค้ามาเลเซีย และผู้นำจากทั้งสองฝ่ายรัฐบาลของสหรัฐฯ ได้แถลงข่าวว่า รัฐบาลสหรัฐฯ มีความประสงค์ที่จะเริ่มเปิดการเจรจาจัดทำความตกลง FTA กับมาเลเซีย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อยกเลิกมาตรการกีดกันทางการค้าทั้งในลักษณะที่เป็นมาตรการด้านภาษีและมาตรการที่ไม่ใช่ภาษี รวมถึงการขยายการค้าระหว่างทั้งสองประเทศ ทั้งนี้ การเจรจา FTA สหรัฐฯ-มาเลเซียได้เริ่มขึ้นตั้งแต่เดือนมิถุนายน 2549 โดยมีการเจรจาครั้งล่าสุด (รอบที่ 5) เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2550

ด้วยการเจรจา FTA สหรัฐฯ-มาเลเซียในรอบที่ 5 มีความคืบหน้าน้อยมาก และด้วยประเด็นที่ยังคงไม่สามารถหาข้อสรุปร่วมกันจำนวนมาก คณะเจรจาของทั้งสองฝ่ายได้ระบุเมื่อวันที่ 22 มีนาคม 2550 ว่า คงไม่สามารถสรุปผลการเจรจา FTA สหรัฐฯ-มาเลเซียได้ทันภายในวันที่ 31 มีนาคม 2550 ตามที่กำหนดไว้ เพื่อให้ทันก่อนที่กฎหมาย Trade Promotion Authority (TPA) จะหมดอายุลง

อย่างไรก็ตาม เมื่อวันที่ 16 กรกฎาคม 2550 นาง Barbara Weisel (Assistant USTR) ได้มีการประชุมหารืออย่างไม่เป็นทางการกับเจ้าหน้าที่มาเลเซีย ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์เพื่อหารือถึงแนวทางในการสรุปผลการเจรจา FTA ให้สำเร็จภายในไตรมาสที่สองของปี 2551 เนื่องจากเกรงว่าทั้งสองฝ่ายอาจสูญเสียแรงขับเคลื่อนในการเจรจาหากการเจรจาต้องล่าช้าออกไปกว่านั้น ทั้งนี้ ประเด็นที่ยังเป็นที่โต้แย้งและมีความอ่อนไหวสูงยังคงได้แก่เรื่อง (1) การจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนของนโยบายที่ให้สิทธิพิเศษแก่บริษัทที่มีกลุ่มชาวมาเลเซียที่เกิดในมาเลเซียและนับถือศาสนาอิสลาม (Bhumiputra) รวมถึงความชัดเจนและความโปร่งใสในขั้นตอนการประมูลสัญญาจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐ (2) รถยนต์ (3) การเปิดเสรีด้านค้าบริการ รวมถึงเรื่องข้อจำกัดของมาเลเซียที่ไม่อนุญาตให้ชาวต่างชาติถือครองสิทธิในการเป็นเจ้าของธนาคาร (4) การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา และ (5) มาตรฐานแรงงานและสิ่งแวดล้อม อย่างไรก็ตาม ขณะนี้ทั้งสองฝ่ายยังไม่ได้กำหนดวันที่แน่นอนในการเริ่มเปิดการเจรจา FTA ในรอบต่อไป

สำนักงานพาณิชย์ในต่างประเทศ ณ กรุงวอชิงตัน